ARREST VAN HET HOF (Eerste kamer)
15 januari 1985 *

In zaak 168/83,

L. Pasquali-Gherardi, secretaresse-stenotypiste in de rang C2/3 van het Europees Parlement, wonende te Luxemburg, vertegenwoordigd door V. Biel, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te diens kantore, Rue des Glacis 18 A,

verzoekster,

tegen

Europees Parlement, vertegenwoordigd door M. Peter, hoofd van de afdeling Juridisch-administratieve zaken, bijgestaan door A. Bonn, advocaat te Luxemburg, domicilie gekozen hebbende te diens kantore, Côte d'Eich 22,

verweerder,

betreffende een vordering tot schadevergoeding wegens een dienstfout,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

samengesteld als volgt: G. Bosco, kamerpresident, A. O'Keeffe en R. Joliet, rechters,

advocaat-generaal: M. Darmon
griffier: D. Louterman, administrateur

het navolgende

* Procestaal: Frans.

ARREST

De feiten

De feiten, het procesverloop en de conclusies, middelen en argumenten van partijen kunnen worden samengevat als volgt:

1. De feiten en het procesverloop

L. Pasquali-Gherardi, thans ingedeeld in de rang C2/3, trad op 17 oktober 1979 in dienst van het Parlement en werd op 29 januari 1981 aangesteld in vaste dienst.

Op 15 november 1979 overkwam haar op de arbeidsplaats een ongeval, waardoor zij onherstelbare schade aan het linkeroog opliep.

Sedert het ongeval is verzoekster als stenotypiste in de pool blijven werken.

Op 21 januari 1982 deelde de directeur Personeel en sociale zaken van het Parlement verzoekster mee, dat haar geval overeenkomstig artikel 78 Ambtenarenstatuut aan de invaliditeitscommissie zou worden voorgelegd. Op 25 mei 1982 schreef hij, op advies van de raadgevend arts van het Parlement, een brief aan E. Vinci, directeur-generaal Griffie en algemene diensten, waarin hij voorstelde verzoekster over te plaatsen „naar een post waar zij werk kan verrichten dat beter past bij haar gezondheidstoestand." In weerwil van dit initiatief, bleef verzoeksters situatie onveranderd. Op 28 januari 1983 bracht de invaliditeitscommissie haar rapport uit, waarvan de conclusies luiden als volgt:

„Het ongeval van 15 november 1979 heeft een gedeeltelijke invaliditeit teweeggebracht, ten gevolge waarvan mevr. Gherardi haar huidige functie niet kan blijven uitoefenen.

De commissie adviseert betrokkene tewerk te stellen in een ander met haar loopbaan overeenkomend ambt, waar minder hoge eisen worden gesteld aan haar gezichtsvermogen."

Het onderhavige beroep is ingesteld op 2 augustus 1983.

Het Hof (Eerste kamer) heeft, op rapport van de rechter-rapporteur en gehoord de advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

2. Conclusies van partijen

Verzoekster concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep ontvankelijk te verklaren;

— vast te stellen dat verweerder een tweeledige dienstfout heeft begaan door na te laten verzoekster in kennis te stellen van de conclusies van de invaliditeitscommissie, en door jarenlang niets te ondernemen om verzoekster te ontlasten van een taak die haar fysieke vermogens duidelijk te boven gaat en haar gezondheid ruïneert;

— te verklaren dat het oorzakelijk verband tussen deze fouten en de verslechtering van verzoeksters gezondheid vaststaat;

— verzoekster een schadevergoeding van LFR 1 miljoen toe te kennen dan wel een hoger bedrag als door het Hof te bepalen, vermeerderd met 10 % rente vanaf de datum van haar verzoek;

subsidiair,

— drie deskundigen aan te wijzen om de schade te begroten, en zich in voorko-

mend geval uit te spreken over het oorzakelijk verband tussen het getalm van de administratie en de verslechtering van verzoeksters algemene gezondheid en van haar gezichtsvermogen;

— verweerder in alle kosten te verwijzen.

Verweerder concludeert dat het den Hove behage:

— het beroep niet ontvankelijk, althans het ongegrond te verklaren.

3. Middelen en argumenten van partijen

Wat de ontvankelijkheid betreft, erkent verzoekster dat haar beroep niet is voorafgegaan door een administratieve klacht. Zij rechtvaardigt zulks met het argument, dat in dit geval hetzelfde geldt als voor een beroep tegen een jurybesluit, waaraan ook geen klacht behoeft vooraf te gaan. In zaak 255/78 (arrest van 28 juni 1979, Anselme, Jurispr. 1979, blz. 2323) concludeerde advocaat-generaal Warner, dat „de voorwaarde van artikel 91 slechts ziet op handelingen welke het tot aanstelling bevoegde gezag eventueel kan herzien." In casu valt er niets meer te herzien, aangezien de gemaakte fouten onherstelbaar zijn. Hiermee wil niet gezegd zijn, dat het onmogelijk is alsnog een bevredigende oplossing te vinden, doch dat voor wat het verleden betreft, de schade een voldongen feit is, waarvoor alleen herstel bij wege van een schadevergoeding mogelijk is. Een precontentieuze procedure zou de zaak minstens vier maanden langer hebben laten aanslepen, zonder dat verzoekster daarbij baat zou hebben gevonden.

In weerwil van artikel 9, tweede alinea, van bijlage II bij het Statuut zijn de conclusies van de invaliditeitscommissie verzoekster nooit officieel meegedeeld. Dit betekent dat verweerder heeft verzuimd een bij het Statuut voorgeschreven maatregel als bedoeld in artikel 90, lid 2, te nemen.

De conclusies van de invaliditeitscommissie zijn haar eerst ter kennis gebracht nadat haar raadsman bij de bevoegde instanties van het Parlement had geïntervenieerd.

Het Parlement heeft de conclusies van de invaliditeitscommissie niet opgevolgd. Er zijn twee mogelijkheden van overplaatsing in discussie geweest doch die voorstellen kwamen niet overeen met het advies van de invaliditeitscommissie en hielden voor verzoekster een achteruitgang in. Een jonge vrouw van 33 kan geen vrede nemen met een situatie waarin zij haar gehele loopbaan lang met een sinecure of een baantje voor een gehandicapte blijft opgescheept. De ter tafel gebrachte voorstellen leidden tot een situatie zonder uitzicht of toekomst. Het nadeel van beide voorstellen was, dat verzoekster tot eenzaamheid werd veroordeeld, zonder contact met collega's en vrienden.

Verzoekster concludeert dat er sprake is van een tweeledige dienstfout, waaruit voor haar werkelijke en reeds bestaande schade voortvloeit. Haar gezondheidstoestand is jaar na jaar, doch vooral sedert 1982 in tweeërlei opzicht achteruit gegaan:

— stress en het gebruik van de noodzakelijke medicijnen (analgetica) hebben haar algemene gezondheid voorgoed ondermijnd;

— haar gezichtsstoornissen zijn dermate verergerd, dat zij in haar privé leven elke vorm van ontspanning — televisie, sport, toneel, lectuur, autorijden enzovoort — heeft moeten opgeven.

Verzoekster verlangt vergoeding van deze schade. In zijn arrest van 11 juli 1974 (zaak 53/72, Guillot, Jurispr. 1974, blz. 791) oordeelde het Hof, dat de beginselen van het recht en van behoorlijk bestuur bindend zijn voor de administratie. Deze moet haar personeelsleden beschermen en wanneer zij deze specifieke verplichting niet nakomt, is zij aansprakelijk voor de aan het betrokken

personeelslid veroorzaakte schade. Verzoekster raamt de aan haar gezondheid en meer bepaald aan haar gezichtsvermogen toegebrachte schade op LFR 1 miljoen, met dien verstande dat het precieze bedrag moet worden vastgesteld via een medisch deskundigenonderzoek, uit te voeren door twee oogartsen en een generalist.

De feiten

Het Parlement merkt op, dat verzoekster na een werkonderbreking volgend op haar ongeval, op 3 december 1979 het werk heeft hervat. Op 18 december 1979 is zij naar Rome teruggekeerd om een oogarts te consulteren. In aansluiting daarop is zij acht maanden met ziekteverlof geweest.

Op aanraden van dokter Libutti te Rome is verzoekster op 11 augustus 1980 weer halftime gaan werken teneinde haar gezichtsvermogen geleidelijk weer aan te passen. Van 4 september tot 21 oktober 1980 was zij weer te Rome voor medische onderzoeken. Van 22 oktober 1980 tot 9 januari 1981 werkte zij voltijds, waarna zij van 10 januari tot 22 maart 1981 afwezig was, deels met „ziekteverlof", deels met vakantie. Op 23 maart 1981 is zij weer voltijds gaan werken.

Bij aangetekende brief van 14 mei 1981 deelde het tot aanstelling bevoegd gezag verzoekster mee, dat zij per 30 april 1981 was ontslagen op grond van een ongunstige beoordeling van haar proeftijd.

Daarop werd zij van 1 juli tot 31 december 1981 als tijdelijk functionaris in dienst genomen.

Bij brief van 2 december 1981 besloot de secretaris-generaal van het Europees Parlement het ontslag in te trekken en verzoeksters geval aan de invaliditeitscommissie voor te leggen, om te onderzoeken in hoeverre zij in staat was de aan haar functie verbonden werkzaamheden te verrichten.

Bij besluit van 11 februari 1982 is verzoekster aangesteld in vaste dienst. Op 14 januari 1983 is zij met ingang van 1 januari 1982 naar de rang C3 bevorderd.

In aansluiting op het rapport van de invaliditeitscommissie van 28 januari 1983, heeft de administratie verzoekster twee posten voorgesteld, die haars inziens overeenstemden met het advies van de invaliditeitscommissie: het betrof een post van bode en een post bij het archief van de personeelsdienst.

Van mening dat het bij deze posten om oninteressante werkzaamheden ging, die bovendien geen promotiekansen boden, had verzoekster het voorstel afgewezen en het onderhavige beroep ingesteld.

Het *Parlement* stelt dat het beroep niet ontvankelijk is, daar het niet is voorafgegaan door een klacht in de zin van artikel 91, lid 2, van het Statuut.

Ter rechtvaardiging van het achterwege laten van de precontentieuze procedure beroept verzoekster zich op de rechtspraak waarbij de administratieve klacht in geval van een beroep tegen een jurybesluit overbodig is verklaard.

Voor deze uitzondering is ervan uitgegaan, dat een klacht tegen een besluit dat het tot aanstelling bevoegd gezag toch niet kan herzien, overbodig is. Dit is het geval bij een besluit van een jury van een vergelijkend onderzoek, waartegen „een administratief beroep... van enige zin lijkt te zijn ontbloot, daar (de betrokken instelling) niet bevoegd is besluiten van de jury van een vergelijkend onderzoek te vernietigen of te wijzigen" (arrest van 14 juni 1972, zaak 44/71, Marcato, Jurispr. 1972, blz. 427).

Deze uitzondering vindt haar grond uitsluitend in de discretionaire bevoegdheid van de jury van een vergelijkend onderzoek.

In het geval van verzoekster ontbreekt de rechtsgrondslag voor deze afwijking van de normale procedure.

In het verzoekschrift wordt integendeel het doen en laten van de administratie gelaakt, dat — aldus verzoekster — een achteruitgang van haar toestand tot gevolg heeft gehad, en waarbij geen rekening zou zijn gehouden met de aanbevelingen van de invaliditeitscommissie.

Het staat aan de administratie om verzoeksters grieven te onderzoeken en te besluiten over wat er te doen staat; het tot aanstelling bevoegd gezag is ten volle bevoegd om verzoeksters rechtssituatie desgevallend te wijzigen.

Verweerder is dan ook van mening, dat verzoekster zich niet ontslagen kon achten van de klachtprocedure, en dat haar rechtstreeks bij het Hof ingesteld beroep niet ontvankelijk is.

Wat de grond van de zaak betreft, stelt verweerder vast, dat naar luid van artikel 9, tweede alinea, van bijlage II bij het Statuut, de conclusies van de invaliditeitscommissie aan het tot aanstelling bevoegd gezag en de betrokkene worden medegedeeld.

Verzoekster erkent dat zij in het bezit is gekomen van deze conclusies door bemiddeling van haar advocaat, die daartoe contact had opgenomen met de administratie.

Dit verwijt vindt dus geen grond in de feiten.

Op het tweede verwijt van verzoekster, betreffende verweerders beweerdelijk passieve of onrechtmatige handelwijze te haren opzichte, antwoordt verweerder, dat de administratie wel degelijk een billijke oplossing voor het door verzoeksters toestand veroorzaakte probleem heeft gezocht.

De administratie heeft haar twee posten aangeboden, waar zij haar ogen minder zou behoeven in te spannen dan bij haar werk als secretaresse-stenotypiste.

Verzoekster heeft deze aanbiedingen van de hand gewezen met een beroep op bijzondere redenen (afzondering, oninteressant werk), en niet omdat de belasting van haar ogen dezelfde zou zijn gebleven.

De administratie heeft zich ingespannen om verzoekster binnen het kader van het medisch advies van de invaliditeitscommissie voldoening te geven.

Zij heeft twee posten voorgesteld, één bij de bodedienst en een tweede bij het archief van de personeelsdienst. Dat verzoekster bezwaren had tegen de aangeboden alternatieven, is begrijpelijk, doch een andere oplossing was er niet voor het tot aanstelling bevoegd gezag.

In ieder geval moet worden vastgesteld, dat de administratie niet ongevoelig is gebleven voor verzoeksters moeilijkheden, en evenmin werkeloos is blijven toezien in een ingewikkelde en bijzonder moeilijk op te lossen situatie.

Wat de medische gevolgen betreft van de handhaving van verzoekster op haar huidige post, kan de administratie zich enerzijds enkel verlaten op het advies van de daartoe aangewezen artsen, en wijst zij anderzijds elke verantwoordelijkheid van de hand voor het feit dat verzoekster, ten gevolge van haar herhaalde weigeringen, niet op een andere post is tewerkgesteld.

Concluderend wijst verweerder verzoeksters verwijten als ongegrond van de hand.

In *repliek* houdt verzoekster staande, dat in het onderhavige geval een voorafgaande klacht niet noodzakelijk is. Tot behoud van recht heeft zij evenwel op 23 november 1983 een klacht ingediend bij het tot aanstelling bevoegd gezag.

Zij wijst erop, dat het haar nooit is gelukt een kopie in handen te krijgen van de opdracht waarmee de artsen die deel uitmaakten van de invaliditeitscommissie, waren belast. Volgens het verweerschrift bestond die

opdracht erin, te onderzoeken in hoeverre verzoekster in staat was de bij haar functie behorende werkzaamheden te blijven verrichten. Zo de opdracht inderdaad aldus luidde, dan moet worden vastgesteld dat zij in strijd was met diverse teksten van het Statuut, waarin de taak van de invaliditeitscommissie wordt omschreven. Naar luid van artikel 78 moet de commissie nagaan, of de ambtenaar blijvend invalide is en of deze invaliditeit als volledig is te beschouwen, zodat het hem niet mogelijk is werkzaamheden te verrichten die met een ambt van zijn loopbaan overeenkomen. In het arrest van 14 december 1966 (zaak 3/66, Alfieri, Jurispr. 1966, blz. 631) is uitgemaakt, dat de invaliditeitscommissie niet heeft te onderzoeken, of andere ambten van de loopbaan van de betrokkene in aanmerking zouden komen.

Verzoekster voert aan, dat de voorstellen betreffende andere posten geen rekening hielden met de aanbevelingen van de artsen, dat haar gezichtsvermogen moest worden ontzien. Zij heeft evenwel nooit een voorgestelde overplaatsing afgewezen of een post geweigerd. Zij zou zich integendeel bij een formeel overplaatsingsbesluit hebben neergelegd.

Verzoekster erkent dat de administratie van het Parlement niet onverschillig was voor haar moeilijkheden; de administratie heeft echter pas in mei 1983 voor het eerst gereageerd, toen verzoeksters advocaat het Parlement op de dienstfouten had geattendeerd. Krachtens het Ambtenarenstatuut kon verzoekster aanspraak maken op bijstand en zorg. Daarvan is niets terechtgekomen, en verzoekster, slachtoffer van een tragisch ongeval, heeft het zonder steun van wie dan ook moeten stellen. Hier is sprake van een dienstfout, ook al is het moeilijk om de verantwoordelijkheid voor die verzuimen aan een bepaalde ambtenaar toe te schrijven.

In *dupliek* stelt verweerder zich op het standpunt, dat verzoeksters vorderingen tegenstrijdigheden bevatten. Indien het voor haar onmogelijk was en is om als stenotypiste te werken, dan betekent dat, dat zij op die post niet kon en kan worden gehandhaafd. De vraag rijst dan, of haar invaliditeit als volledig had moeten worden aangemerkt, ofschoon zij vanuit medisch oogpunt stellig slechts gedeeltelijk invalide is. Dit is een vraag die door de bevoegde instanties, in casu de invaliditeitscommissie, moet worden beslist.

Wordt verzoekster daarentegen geacht niet volledig invalide te zijn, althans niet in die mate dat het haar onmogelijk is haar werk nog langer te verrichten, dan kan zij de administratie niet verwijten haar op haar post te hebben gehandhaafd.

Het Europees Parlement heeft voor verzoeksters situatie veel begrip getoond. Aan het einde van haar proeftijd heeft de beoordelaar een ongunstige beoordeling zo lang mogelijk uitgesteld. De secretaris-generaal heeft, naar aanleiding van haar klacht, het ontslagbesluit ingetrokken; verzoekster is aangesteld in vaste dienst en heeft een bevordering gekregen. De administratie heeft daarenboven onderzocht, of zij met ander werk kon worden belast, maar alle voorstellen desbetreffend zijn door verzoekster afgewezen.

Verweerder is het niet met verzoekster eens waar zij stelt, dat hij dienstfouten heeft begaan die een verslechtering van haar gezondheid tot gevolg hebben gehad.

Verweerder wijst verzoeksters middelen terzake van de ontvankelijkheid van het beroep van de hand. Zij stelt namelijk dat haar gezondheid ten gevolge van haar werk achteruit is gegaan, en dat de administratie daarom ander werk voor haar had moeten vinden; nu zij in dit opzichte in gebreke is gebleven, zou zij schadeplichtig zijn.

Hieruit blijkt dat verzoekster belang had bij een overplaatsing naar een ander ambt in haar loopbaan. Daartoe had zij een met redenen omkleed verzoek als bedoeld in artikel 90, lid 1, van het Statuut moeten indienen. Was haar verzoek afgewezen, dan had

zij conform artikel 90, lid 2, een klacht kunnen indienen.

Het nut van zulk een procedure staat buiten kijf, omdat de ambtenaar in zijn verzoek precies omschrijft waar het hem om te doen is, omdat dat voor de administratie een uitnodiging is om iets te ondernemen. In verzoeksters geval zou een verzoek om overplaatsing duidelijk hebben gemaakt waar haars inziens de oplossing kon worden gevonden. Daarmee zou haar situatie onder de aandacht van de administratie zijn gebracht, die dan eventueel de nodige onderzoeken zou hebben bevolen.

Verweerder concludeert dat zonder voorafgaande klacht geen beroep bij het Hof kan worden ingesteld. Naar luid van artikel 90, lid 2, van het Statuut wordt de klacht ingediend tegen een besluit dan wel tegen het feit dat een bij het Statuut verplichte maatregel achterwege is gebleven.

Wat de grond van de zaak betreft, ontkent verweerder dat de administratie, geconfronteerd met verzoeksters situatie, werkeloos is blijven toezien. Haar ongeval dateert van 17 oktober 1979. Daarop is zij tot half april 1981 nagenoeg niet meer op haar werk verschenen, zodat haar chefs zich aan het einde van haar verlengde proeftijd onmogelijk konden uitspreken over haar bekwaamheid en prestaties.

Uit verzoeksters verklaring had de administratie alleen kunnen opmaken, dat zij bij een ongeval oogletsel had opgelopen in verband waarmee ziekteverlof noodzakelijk was. De artsen bij wie zij in behandeling was, hadden zich niet uitgesproken over de gevolgen van het letsel en over de mate van de invaliditeit waartoe het kon leiden. De raadgevend arts van het Parlement had pas zeveneneenhalve maand later, op 30 mei 1980, kennis gekregen van haar geval, had zich daarover geen oordeel kunnen vormen en had voorgesteld het invaliditeitspercentage eerst medio 1981 — een jaar later — vast te stellen. De medische commissie heeft zich nog tot op heden niet uitgesproken. De invaliditeitscommissie, bij wie de zaak in januari 1982 is aangebracht, heeft eerst eind januari 1983 rapport uitgebracht en daarin enkel een gedeeltelijke invaliditeit vastgesteld zonder nadere bepaling van het percentage.

Het tot aanstelling bevoegd gezag is thans dus nog niet in het bezit van de medische informatie die nodig is om verzoeksters geval te beoordelen en conform het Ambtenarenstatuut maatregelen vast te stellen.

Verweerder betoogt dat geen goede gronden voorhanden zijn voor verzoeksters schadevordering. Vaststaat alleen, dat zij inderdaad bij een ongeval letsel heeft opgelopen. Verweerder erkent dat dit letsel haar werk als stenotypiste bemoeilijkt. Dat haar werk haar gezondheid zou hebben geschaad, kan hij evenwel niet inzien. Deze bewering vindt niet de geringste steun in de processtukken. De artsen hebben enkel tewerkstelling op een andere post geadviseerd.

Vaststaat derhalve noch de gestelde verslechtering, noch het oorzakelijk verband tussen die verslechtering en het feit dat verzoekster als stenotypiste is blijven werken.

Zou een en ander toch als bewezen worden beschouwd, dan betwist het Parlement dat het de verslechtering zou hebben veroorzaakt door verzoekster op haar post te handhaven.

Verzoekster is aangesteld in een reserve van stenotypisten. Wat de aard van de werkzaamheden betrof, ging het bij het vergelijkend onderzoek waarvoor zij is geslaagd, uitsluitend om typewerk.

Verzoekster kan het Parlement dan ook niet dwingen haar in een ander ambt tewerk te stellen. Zij kan slechts daarom verzoeken. Het Parlement kan, buiten elke dwang om, de mogelijkheden die zich voordoen, onderzoeken. Geen enkele statutaire bepaling verplicht het daartoe. Het zal zich trouwens moeten beperken tot ambten van verzoeksters loopbaan C3-2.

Dat hij verplicht zou zijn verzoekster naar een andere post over te plaatsen, wijst verweerder dus van de hand, nog afgezien van de vraag of er inderdaad een met de aanbevelingen van de invaliditeitscommissie „overeenstemmende post" voorhanden is.

Verweerder erkent dat de administratie ten aanzien van haar ondergeschikten een bijstands- en zorgplicht heeft.

De administratie is volstrekt niet werkeloos blijven toezien, doch heeft gezocht naar oplossingen voor verzoeksters probleem; deze heeft de voorgestelde oplossingen evenwel niet willen aanvaarden.

4. **Mondelinge behandeling**

Partijen zijn ter terechtzitting van 15 november 1984 in hun pleidooien gehoord.

De advocaat-generaal heeft ter terechtzitting van 11 december 1984 conclusie genomen.

In rechte

1 Bij verzoekschrift, neergelegd ter griffie van het Hof op 2 augustus 1983, heeft L. Pasquali-Gherardi, secretaresse-stenotypiste van het Europees Parlement, krachtens artikel 91 Ambtenarenstatuut (hierna: het Statuut), beroep ingesteld strekkende, vooreerst, tot vaststelling dat het Europees Parlement een tweeledige dienstfout heeft begaan welke een verslechtering van verzoeksters gezondheid tot gevolg heeft gehad, en voorts tot toekenning van schadevergoeding vermeerderd met interessen, subsidiair tot aanwijzing van drie deskundigen om het bedrag van de schadevergoeding te bepalen en zich in voorkomend geval uit te spreken over het oorzakelijk verband tussen het getalm van verweerders administratie en de verslechtering van verzoeksters algemene gezondheid en van haar gezichtsvermogen.

2 Verzoekster trad op 17 oktober 1979 bij het Parlement in dienst als Italiaanstalig secretaresse-stenotypiste in de rang C3. Op 15 november van dat jaar overkwam haar op de arbeidsplaats een ongeval waardoor zij onherstelbare schade aan het linkeroog opliep. Na op 3 december 1979 het werk te hebben hervat, keerde zij op 18 december 1979 terug naar Rome om een oogarts te consulteren, en bleef zij acht maanden lang met ziekteverlof. Daarna hervatte zij haar werkzaamheden.

3 Na enige tijd afwisselend te hebben gewerkt en met ziekteverlof te zijn geweest, werd verzoekster per 30 april 1981 ontslagen op grond van een ongunstige beoor-

deling van haar proeftijd. Bij brief van 2 december 1981 trok de secretaris-generaal van het Parlement dit ontslag evenwel in en vervolgens legde hij verzoeksters geval voor aan de invaliditeitscommissie om te onderzoeken in hoeverre verzoekster in staat was de met een ambt in haar loopbaan overeenkomende werkzaamheden te blijven verrichten. De invaliditeitscommissie bracht op 28 januari 1983 rapport uit, waarin zij concludeerde dat „het ongeval van 15 november 1979 een gedeeltelijke invaliditeit heeft teweeggebracht, ten gevolge waarvan mevr. Gherardi haar huidige functie niet kan blijven uitoefenen. De commissie adviseert betrokkene tewerk te stellen in een ander met haar loopbaan overeenkomend ambt, waar minder hoge eisen worden gesteld aan haar gezichtsvermogen." Aanvankelijk werden de conclusies van de invaliditeitscommissie niet ter kennis van verzoekster zelf gebracht. Dit is eerst geschied nadat haar raadsman daartoe stappen had ondernomen.

4 De administratie van het Parlement bood verzoekster vervolgens twee posten aan, die haars inziens met het advies van de commissie overeenkwamen; het betrof een post van bode en een post bij het archief van de personeelsdienst. Verzoekster wees beide posten af, op grond dat het om oninteressante werkzaamheden ging, die geen promotiekansen boden.

5 Daarop heeft verzoekster het onderhavige beroep ingesteld. In haar verzoekschrift erkent zij dat dit beroep niet is voorafgegaan door een administratieve klacht. Het achterwege laten van de voorafgaande administratieve klacht als bedoeld in artikel 90 van het Statuut, is haars inziens gerechtvaardigd op grond dat de voorwaarde van artikel 91 van het Statuut slechts geldt in het geval van besluiten die het tot aanstelling bevoegd gezag eventueel kan herzien. In casu zou van een herziening geen sprake meer kunnen zijn, daar de gemaakte fouten onherstelbaar zouden zijn.

6 Verzoekster verwijt het Parlement dat het twee dienstfouten heeft gemaakt: in de eerste plaats heeft het haar de conclusies van de invaliditeitscommissie niet meegedeeld, en in de tweede plaats heeft het zich niet gehouden aan de aanbeveling om verzoekster te werk te stellen op een met haar loopbaan overeenkomende post die minder hoge eisen zou stellen aan haar gezichtsvermogen. Haar gezondheid zou van jaar tot jaar en vooral na 1982 zijn verslechterd. Met name stress en het gebruik van de noodzakelijke medicijnen (analgetica) zouden haar algemene gezondheid voorgoed hebben ondermijnd. Voorts zouden haar gezichtsstoornissen dermate zijn verergerd, dat iedere ontspanningsmogelijkheid (televisie, sport, toneelvoorstellingen, lectuur enzovoort) haar is ontnomen en zij niet langer in staat is een auto te besturen.

7 Verweerder betoogt in zijn verweerschrift, dat het beroep niet-ontvankelijk is omdat het niet vooraf is gegaan door een klacht als bedoeld in artikel 91, lid 2, van het Statuut.

8 Voorts is verweerder van mening, dat het beroep hoe dan ook ongegrond is. Het zou immers vaststaan, dat het advies van de invaliditeitscommissie desgevraagd ter kennis van verzoeksters raadsman is gebracht. Verder zou verzoekster niet hebben aangegeven, in welk opzicht de late mededeling van het advies haar nadeel heeft berokkend.

9 Met betrekking tot het verwijt, dat hij verzoekster niet op een andere, beter aan haar gezichtsvermogen aangepaste post te werk heeft gesteld, erkent verweerder dat hij een zorgplicht ten opzichte van zijn ambtenaren heeft. Juist om die reden zou verzoekster in de loop van 1980 en ook daarna nog herhaaldelijk langdurig ziekteverlof hebben gekregen. Nog voordat de invaliditeitscommissie op 28 januari 1983 haar advies had uitgebracht, zou de administratie van het Parlement gezocht hebben naar een post die paste bij verzoeksters gezondheidstoestand. De administratie zou nog steeds op zoek zijn naar zo'n post, al zou het volgens verzoeksters raadsman zelf een „wonder" zijn indien een dergelijke post werd gevonden.

10 Dat hij nog geen geschikte post gevonden heeft, zou dus niet betekenen, dat verweerder te kort is geschoten in zijn verplichtingen ten aanzien van verzoekster.

De ontvankelijkheid

11 Volgens artikel 91, lid 2, van het Statuut is een beroep slechts ontvankelijk indien men zich van tevoren tot het tot aanstelling bevoegd gezag heeft gewend met een klacht in de zin van artikel 90, lid 2, en indien op deze klacht een uitdrukkelijk of stilzwijgend besluit tot afwijzing is genomen. Deze bepaling strekt ertoe, een minnelijke regeling van geschillen tussen ambtenaren of personeelsleden en de administratie mogelijk te maken en te bevorderen. Enkel beroepen die tegen een jurybesluit zijn gericht, zijn door het Hof ook zonder voorafgaande klacht ontvankelijk verklaard. In dat geval is het tot aanstelling bevoegd gezag immers niet bevoegd om het jurybesluit nietig te verklaren of te wijzigen. Daarentegen had in het onderhavige geval een voorafgaande klacht wel nuttig kunnen zijn. Verweerder had in staat moeten worden gesteld om kennis te nemen van de tegen hem gerichte verwijten, zodat hij eventueel had kunnen proberen het geschil in der minne te regelen alvorens beroep werd ingesteld. Aangezien er niet vooraf een klacht is ingediend, is het beroep dus niet-ontvankelijk.

Kosten

12 Ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering moet de in het ongelijk gestelde partij in de kosten worden verwezen.

13 Volgens artikel 70 van het Reglement voor de procesvoering blijven echter de kosten door de instellingen ter zake van beroepen van personeelsleden der Gemeenschappen gemaakt, te hunnen laste.

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste kamer),

rechtdoende:

1) Verwerpt het beroep.

2) Verstaat dat elk der partijen de eigen kosten zal dragen.

Bosco O'Keeffe Joliet

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 15 januari 1985.

De griffier
P. Heim

De president van de Eerste kamer
G. Bosco